

Hírlevél 2016/8.

- **KIADVÁNYAJÁNLÓ: ÚJ EMCDDA JELENTÉS A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁST IGÉNYLŐ KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLATI ESETEKRŐL**
- **FÓKUSZBAN A KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLATHOZ KÖTHETŐ SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁST IGÉNYLŐ ESETEK EURÓPAI ADATAI**
- **KUTATÁSI BESZÁMOLÓ AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK HAZAI ONLINE KERESKEDELMÉRŐL**
- **RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ A GLOBAL DRUG SURVEY 2016 EREDMÉNYEIRŐL**
- **PÁLYÁZATI FELHÍVÁS: MEGJELENTEK AZ IDEI KÁBÍTÓSZERÜGYI PÁLYÁZATOK**
- **ÚPSZ! – AUGUSZTUSI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

KIADVÁNYAJÁNLÓ: ÚJ EMCDDA JELENTÉS A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁST IGÉNYLŐ KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLATI ESETEKRŐL

A rövid összefoglaló kiadvány a kábítószer-használattal összefüggésben kórházi sürgősségi ellátást igénylő európai esetekről nyújt aktuális helyzetképet, elsősorban az Euro-DEN hálózat adatgyűjtésére fókuszálva, a 2016 áprilisában, Lisszabonban tartott szakértői találkozó előadásain és megbeszélésein elhangzottak alapján. Az itt bemutatott adatok a hálózat által monitorozott 16 sentinel sürgősségi ellátóhely eseteinek elemzését tartalmazzák az adatgyűjtés első két évéből, 2013. október és 2015. szeptember között. A jelentés a találkozón megvitatott legfrissebb eredményekről és az Euro-DEN hálózat és az EMCDDA e területet érintő munkájának jövőbeni fejlesztésével kapcsolatos elképzelésekről is beszámol.

A kutatócsoport a vizsgált időszak alatt 10956 esetet rögzített, melyből 49 volt halálos kimenetelű. Adataik szerint a leginkább érintettek a fiatal (20-39 éves) férfiak, és még mindig a heroin az első számú oka a sürgősségi ellátás igénybevételének, de az új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos esetek száma is növekedést mutat. Az esetek több mint kétharmada (70%) öt ellátóhelyen fordult elő – Dublin, London (2 kórház), Oslo és Párizs -, és több mint fele (61%) Osloban vagy Londonban. A legtöbb eset egy (62%) vagy két (26%) kábítószer fogyasztásához volt köthető. Az esetek kétharmadában (64%) hagyományos kábítószerek (heroin, kokain, kannabisz, amfetamin, MDMA), negyedében visszaélészerűen fogyasztott gyógyszerek (pl. benzodiazepinek) szerepeltek. A legtöbbször előforduló klinikai tünet az agresszió és az izgatottság volt, az egyéb súlyos tünetek között szerepelt még a mellkasi fájdalom (7%), pszichózis (6%), görcsrohamok (3%), túlmelegedés (1,4%), keringési elégtelenség (0,5%). A 49 halállal végződő eset 84%-a férfiakat érintett, és többségében opiátokhoz (23 eset) és/vagy stimulánsokhoz (15 eset) volt köthető, 9 esetben pedig új pszichoaktív szerekhez.

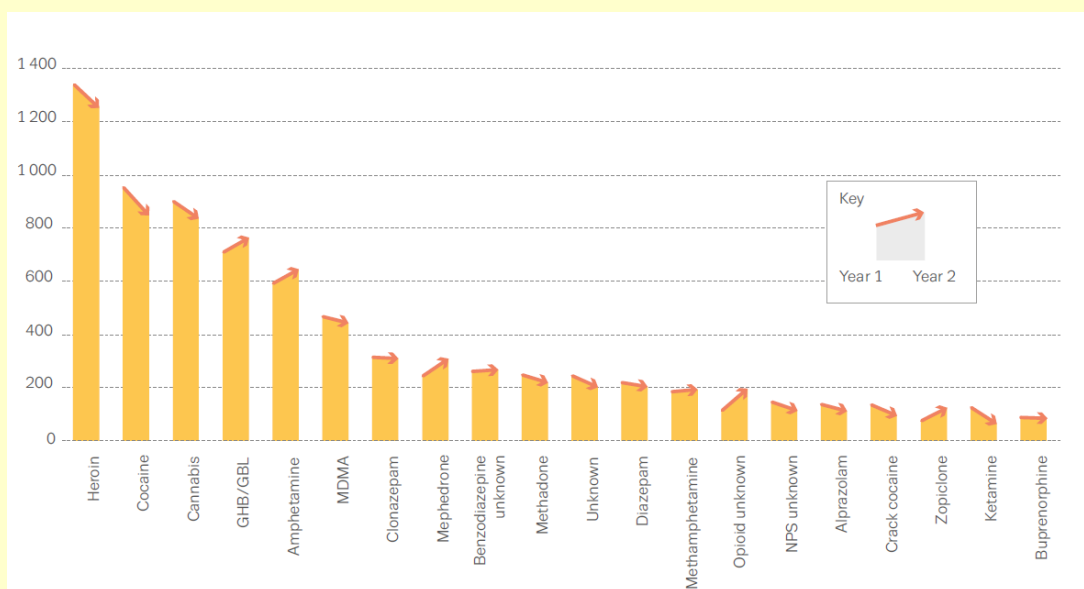
A kiadvány angol nyelven elérhető az [EMCDDA honlapján](#). ■

FÓKUSZBAN A KÁBITÓSZER-HASZNÁLATHOZ KÖTHETŐ SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁST IGÉNYLŐ ESETEK EURÓPAI ADATAI

Az Euro-DEN hálózat 2 évet felölelő, 16 európai sürgősségi ellátóhely részvételével zajlott kutatásának adatait vizsgálva, a sürgősségi ellátást igénylő esetek 24%-ban heroin fogyasztásához voltak köthetők.

A következő két leggyakoribb szer a kokain és a kannabisz volt, melyek egyaránt 16-16%-ban fordultak elő. Új pszichoaktív szerek kisebb arányban, 7%-ban szerepeltek, ugyanakkor a vizsgálat 2 éve alatt arányuk növekedett, 6%-ról 8%-ra.

A kábítószer-használat miatt sürgősségi ellátást igénylő esetek száma szertípusok szerinti bontásban, 2013 október-2015 szeptember között (N=10956)

Forrás: EMCDDA - Euro-DEN

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ: AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK ONLINE PIACA MAGYARORSZÁGON

2015 novemberében a Nemzeti Drog Fókuszpont felmérést végzett az interneten vásárolható szintetikus kannabinoidok és designer stimulánsok piacáról, illetve az utóbbi 2-3 év során ott megfigyelhető változásokról. A vizsgálat eredményei szerint hazánkban csökkent a pszichoaktív szereket árusító internetes oldalak száma: a vizsgálat során összesen 38 oldal került azonosításra, szemben a 2013-ban az EMCDDA online snapshot felmérés részeként végzett kutatás során azonosított 54 oldallal.

A vizsgálat szempontjából a legális szerek három csoportját különítették el a kutatók: szintetikus kannabinoidok, designer stimulánsok és pszichedelikus növények. Az interneten keresztül leggyakrabban árult termék a növényi törmelékre felvitt szintetikus kannabinoid volt, mely 35 oldal (92%) kínálatában szerepelt. Pszichedelikus növényt áruló oldalt összesen 4-et (10,5%), designer stimulánst (tabletta vagy kristály) kínáló 17-et (45%) sikerült azonosítani. A szintetikus kannabinoidot kínáló oldalak jellemzően növényi keverékként kínálták terméküket, melyet 25 oldal füstölő néven árusított, de előfordult a potpourri, biofű, herbál mix és egy esetben szobaillatosító megnevezés is. Nem növényi törmelékre felvitt, por formájú szintetikus kannabinoidot 15 oldal árult (3 esetben tápsóként, egy esetben kristályként, két esetben herbál por, kilenc esetben pedig „kannabinoid por” formájában). A vélhetően designer stimuláns hatóanyagot tartalmazó, „kristály” megnevezésű cikkek esetében sem fedték fel az oldalak egyértelműen, hogy mik a szer összetevői. Megnevezésüket tekintve a borostyán kristály volt a leggyakoribb: ez a 16 kristályt áruló honlapon 5 esetben fordult elő, további 3 oldalon a penta elnevezés szerepelt.

Tablettát (illetve „legál bogyót”) a 38 vizsgált honlapból 10 kínált különböző fantáziánéven, azok összetételére vagy hatására semmi nem utalt. A pszichedelikus növények között a leggyakoribb a damiana és a kratom volt (ezeket 3 oldal is árusította), salviát a vizsgált oldalak közül mindössze egy kínált. A 3 damianát és kratomot áruló honlapon egyéb etnobotanikai termékek is beszerezhetőek voltak, mint a wild dagga, leonorus sibiricus, fehérmályva levél, mexikói hajnalka, kanna, catuaba, khat.

A vásárlás módja majdnem minden esetben két lépcsős volt: emailen (néhol telefonon, sms-ben) fel kell venni a kapcsolatot, leadni a rendelést, majd többnyire a futárnak utólag, illetve postai utánvétellel fizetni. Klasszikus webáruházzal (ahol a rendelés és a fizetés egy lépcsőben lehetséges volt) mindössze 4 esetben találtak a kutatók.

Az oldalak szinte kivétel nélkül hallgattak a termék eredetével kapcsolatban. Egy honlap említette meg, hogy a szerek „külföldről” származnak, és egyetlen oldal volt, amely ennél pontosabban Kínát és Indiát jelölte meg származási országként.

A termékekkel kapcsolatos figyelmeztetéseket vizsgálva, a 38 oldalból 34 oldal jelezte valamilyen módon, hogy szolgáltatásai csak nagykorúak számára elérhetőek. Szintén gyakori figyelmeztetés volt, hogy a szer emberi vagy állati fogyasztásra alkalmatlan, ilyen figyelmeztetést 28 oldalon szerepelt. A 38 oldalból 9 oldal volt, amely nem tért ki a forgalmazott termékek jogi státuszára, a többi 29 oldal mind a szerek legalitására hívta fel a figyelmet, különböző fordulatokkal. A jogi információk között néhányszor előfordult az adatvédelmi szabályok részletes leírása (4 esetben).

24 oldalon volt feltüntetve valamilyen információ a felhasználás módjáról, ám ezek általában csak arra szolgáltak, hogy a legalitás látszatát erősítsék: felhívták a figyelmet rá, hogy a szerek kertészeti, technikai, dekorációs célt szolgálnak, illetve 12 herbál füstölőt áruló oldal (a 35 ilyen oldal harmada) tartalmazott majdnem egyező használati utasítást a füstölőként való alkalmazásra vonatkozóan. Egy oldal részletes útmutatót nyújtott a herbál füstölő készítéséhez kannabinoid por felhasználásával. 4 olyan oldal volt, amelyik az elnevezésen kívül (füstölő) semmilyen iránymutatást nem tartalmazott a szerek felhasználásra vonatkozóan, további 10 oldalon csupán annyit fűztek hozzá a szerek felhasználáshoz, hogy azok emberi és állati fogyasztásra alkalmatlanok.

A szerek hatásairól nagyon kevés oldal tartalmazott bármilyen leírást. Egyedül a kratomot, illetve salviát áruló oldal közölt kifejezetten részletes ismertetőt (ugyanitt a használati utasításról is valós információt adtak). További 4 honlap utalt a füstölő nyugtató vagy éppen élénkítő hatására, egy pedig mindössze a hatás időtartamára figyelmeztetett. Végül egy oldal volt, amelyik mellékhatásként utalt a kábulásra, amely körülbelül két óra múlva múlik el.

Összevetve a korábbi online piacot monitorozó vizsgálatokkal, a javasolt felhasználási módok (füstölő/illatosító, növénytápszer, kertészet), a közölt figyelmeztetések és jogi információk, illetve használati utasítások tekintetében jelentős változás nem volt megfigyelhető. Az árusított szerek származási helye kapcsán megállapítható, hogy bár már 2011-ben is elenyésző volt azon oldalak száma, melyek megjelölték a szerek eredetét (19-ből 4 honlap), ez a szám 2015-re tovább csökkent (mindössze egy a 38-ból). Az árakat tekintve a némileg eltérő módszertan miatt (szerek eltérő megnevezése) nehezebb következtetéseket levonni. A 2011-es kutatásban a növényi törmelékre felvitt JWH-018 szerepelt, amely kis mennyiség esetén átlag 2360 Ft-ért, 100 grammnál pedig 1070 Ft/gramm áron volt beszerezhető. Ezt összevetve a herbál füstölők 2015-ös áraival (1223 Ft, illetve 483 Ft), jelentős, 50% körüli csökkenés figyelhető meg, ami összecseng a Drog Fókuszpont kábítószeres utcai áraival kapcsolatos évenkénti adatgyűjtésének eredményeivel.

A kutatással kapcsolatosan bővebb felvilágosítás kérhető Port Ágnestől (port.agnes@nefi.hu). ■

RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ A GLOBAL DRUG SURVEY 2016 EREDMÉNYEIRŐL

A jelenleg legszélesebb körű nemzetközi kábítószer-használattal kapcsolatos online kérdőív, a **Global Drug Survey** legutóbbi adatfelvétele 2015 végén, 6 héten keresztül zajlott, a kérdőívet több mint százezen töltötték ki világszerte.

A felmérést végző kutatók az eredmények közül kiemelik, hogy az adatok szerint a szintetikus kannabinoidok használata esetén a legnagyobb a valószínűsége annak, hogy a fogyasztó sürgősségi ellátás vegyen igénybe: az előző év során szintetikus kannabinoidot fogyasztók esetében 30 fogyasztóból több mint 1

szorult sürgős egészségügyi segítségnyújtásra a szer használata következtében, a szert hetente vagy gyakrabban használók között pedig 8-ból 1 használó. A hagyományos kannabiszhoz képest 30-szor nagyobb volt az esélye annak, hogy a fogyasztót sürgős orvosi ellátásban kelljen részesíteni. Ugyanakkor az egyes országok tekintetében nagy különbségek voltak, Ausztráliában és az USA-ban 8,9%, Ausztria és Franciaország esetében 0% volt az ilyen esetek aránya. A szer használatával kapcsolatos további tapasztalatok azt is mutatják, hogy a szintetikus kannabinoidok a hagyományos kannabisz termékekhez képest gyorsabban, de rövidebb ideig hatnak, aminek következtében gyorsabban kialakul a tolerancia velük szemben. Magasabb a kockázata a függőség kialakulásának és az elvonási tünetek jelentkezésének is: a szer fogyasztását abbahagyni próbálók több mint 50%-a számolt be elvonási tünetekről.

A felmérés eredményeit elemző kutatók egy másik érdekes megállapítása, hogy egyre magasabb a dark netről kábítószerrel beszerzők aránya: az összes válaszadót tekintve 9,3% mondta azt, hogy vásárolt már a dark neten kábítószerrel, az előző évben a dark neten vásárlók aránya pedig 4,5%-ról 6,7%-ra emelkedett. A vásárolt szerek tekintetében az MDMA, a kannabisz, az LSD és az új pszichoaktív szerek (ide értve a 2C-B-t és a DMT-t is) voltak a legnépszerűbbek.

A GDS adatai szerint újra növekvőben van az MDMA-használat gyakorisága (Nagy-Britanniában a partyzők 80%-a használta a szert az elmúlt év során, szemben a korábbi 68%-kal), összefüggésben azzal, hogy az MDMA hozzáférhetősége is növekedett. Aggodalomra adhat okot, hogy a hozzáférhetőség növekedése mellett gyakoribbá vált a magas hatóanyag-tartalmú tabletták és a nagytisztaságú MDMA kristály előfordulása, mely növeli a szer túladagolásának kockázatát és a használatával járó veszélyeket. A felmérés adatai szerint a brit szórakozók körében négyszeresére nőtt azoknak a nőknek az aránya, akik sürgős egészségügyi ellátást igényeltek a szer használata miatt. A sürgősségi ellátást igénylő fogyasztók az esetek 90%-ában az MDMA-val egyidejűleg alkoholt vagy egyéb szert is fogyasztottak.

További részletek, illetve a teljes jelentés a [projekt honlapján](#) olvashatók. ■

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, mint lebonyolító közreműködésével az idei évben 490 millió forint keretösszegben, öt kategóriában (kábitószer-prevenációs programok támogatása, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok működési feltételeinek biztosítása és programjainak támogatása, a szenvedélybetegek felépülési folyamatának támogatása, a kábítószer-problémával kapcsolatos vizsgálatok, kutatások támogatása, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű szolgáltatások programjainak támogatása) hirdetett meg pályázatot kábítószerügyi területtel foglalkozó szervezetek részére.

A pályázatokat 2016. szeptember 25-én éjfélig lehet benyújtani, a támogatási időszak 2016. szeptember 1-től 2017. június 30-ig tart.

A részletes pályázati útmutató és felhívás az [NRSZH oldalán](#) érhető el. ■

UPSZ! – AUGUSZTUSI AKTUALITÁSOK

Értesítés

Az EMCDDA ebben a hónapban egy értesítést adott ki:

A 2016 augusztusában kiadott értesítés szerint Németországban laboratóriumi eredményekkel igazolt két eset került bejelentésre 2016 júliusában, melyben botulizmus fertőzést állapítottak meg. A két fertőzött férfi feltételezhetően intravénás heroin fogyasztó, ezért további vizsgálatokat végeznek annak megállapítására, hogy a fogyasztott kábítószer volt-e a fertőzés forrása. Mivel mindkét eset Bochum városában történt egy három hetes időszakon belül, ezért előfordulhat, hogy az esetlegesen fertőzött heroin továbbra is elérhető a piacon. A bejelentést a European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) vizsgálja, mely 2015-ben az EMCDDA-val közösen végzett **kockázatelemzést** adott ki a Norvégiában és az Egyesült Királyságban történt botulizmus fertőzésekkel kapcsolatban.

Az Európai Unió tagállamaiban 2016. július 15. és augusztus 15. között megjelent új anyagok:

- az ***N*-(2-fluorophenyl)-*N*-[1-(2-phenylethyl)-4-piperidinyl]-propanamide (2-fluorofentanyl)** nevű vegyület, mely azonosításáról Írország tett bejelentést.
- a **2-(ethylamino)-2-phenyl-cyclohexanone (deschloro-*N*-ethyl-ketamine)** nevű vegyület, mely azonosításáról Franciaország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések. ■

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2016

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
szeptember				
7-9.	INHSU	5th International Symposium on Hepatitis Care in Substance Users	Oslo, Norvégia	A konferencia honlapja
19-20.	EMCDDA	2016. évi EMCDDA GPS (General Population Survey) kulcsindikátor szakértői találkozó	Lisszabon, Portugália	Beszámoló az októberi hírlevélben
20.	ESPAD/EMCDDA	A 2016-os ESPAD jelentés publikációja	Lisszabon, Portugália	A jelentés honlapja
20-21.	EMCDDA	2016. évi EMCDDA PDU (problémás droghasználat) kulcsindikátor szakértői találkozó	Lisszabon, Portugália	Beszámoló az októberi hírlevélben
29-30.	EMCDDA	2016. évi EMCDDA DRD (kábitószer-halálozás) kulcsindikátor szakértői találkozó	Lisszabon, Portugália	Beszámoló az októberi hírlevélben
október				
2-4.	Global Addiction Association	Global Addiction Conference 2016	Velence, Olaszország	A konferencia honlapja